

Opioid Epidemisi ve Bunun Sorumlusu Olan Sistem

03.01.2022 • Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki makale 3 Ocak 2022 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır. Makalenin başlığını ve içeriğini oluşturan “opioid” kelimesi vücutta morfin tarzında etki gösteren kimyasal maddelerin isimlendirilmesidir. Bu kimyasallar merkezi sinir sistemindeki ve gastrointestinal sistemdeki opioid reseptörlerine bağlanarak etki gösterirler. Son yılların öne çıkan ve geniş halk kitleleri açısından yıkıcı bir fenomen olarak etkisini gösteren yoğunlaşan opioid kullanımına merceğimizi tutuyoruz. Dosyanın Türkçe çevirisini okurlarımızın dikkatine sunarız.

Kaynak için bkz: The Opioid Epidemic and the System Responsible | revcom.us

13 yaşındaydı. “Erkek fatma” olarak nitelendiriliyordu, spordan hoşlanan ve erkek kardeşleriyle oynayan kız çocukları için kullanılan saçma bir nitelendirme. Bir akşamüstü kaykay pratiği yaparak geçirdi. Kaykayda durmak, sürmek, dönmek gibi basit şeyleri deniyordu. Bunlar ona yabancı gelse de deneyerek öğrenebileceğini düşündü. Bu sırada çok sert bir şekilde düştü. Bacağında büyük bir aşınma oldu ve kolları kızardı. Eve gitti. Temizlendi ve yaralarını sardı. Saatler sonra babası geldiğinde yaralardaki şişme yaraları daha kötü yapmıştı. O gece uyumak çok acı vericiydi. Babasına söylendi, görme bozukluğunun babasına verdiği sempatik etkiyle babası ona bir *Percocet* verdi.

Spor aşkına ve yalnız olmaktan duyduğu huzurlu duygulara rağmen kendisine zarar verme duygularıyla mücadele ediyordu, bunlar yaşadığı travmadan kaynaklanıyordu. Bunlardan bir anlam çıkartmak için çok gençti ve konuşmaya korkuyordu. Bu üzerinde yıllarca işkence etkisi yaptı. Bu işkenceyi kendisine yönelen bir silaha çevirdi. Kötü duygularla başka türlü nasıl başa çıkılır bilmiyordu. Bunun onun suçu olmadığını bilmiyordu. Daha önce hiç uyuşturucu

kullanmamıştı. Birkaç kez esrar içti. Ama bu onu rahatsız ve paranoyak yaptı. Ancak *Percocet*'in etki etmesiyle beraber acılarından bir kurtuluş hissetti. Çok uzun zamandır hissetmediği bir rahatlık hissetti. Fiziksel acılardan bahsetmiyoruz bile. Yaşadığı aşırı mutluluk (öföri) utanmanın ve utancın öne geçmiş ona uğradığı suiistimali unutturmuştu. Opioid reseptörlerine bağlanan kimyasallar ve beyindeki dopamin akışıydı bu. Ancak her şey çok kısa sürede tepetaklak oldu. Ve kendisi gibi milyonlarca kişiyle beraber kısa süre sonra düzenli olarak kullanmaya başlayacak, hissizleşecek ve aşırı kullanıma geçecekti.

O kurtuldu. Ancak pek çoğu kurtulamadı. Ve hala çok fazlası acılar içerisinde ve ölüm uçurumunda yaşıyorlar.

Bunu bir vaka olarak düşünün. Amerika'da insanların acılarını dindirmek için itildiği birbirinden farklı milyonlarca örneği alın ve ne toplumun ne de çeşitli kurumların bir cevabı olmamasına bakın. Şimdi bu karışıma kapitalist sistemin kompulsif kar güdüsünü de ekleyin; işte karşınızda şu an da Amerika'yı çevreleyen opioid epidemisinin tarifi var. Önümüzdeki birkaç ay boyunca bunun nasıl ve neden yaşandığını ve çok daha farklı bir sistemin -komünizm yolundaki sosyalist bir sistemin- bunu nasıl bitirebileceğini anlatacağız.

Sayılardan Daha Fazlası-İnsan Dışı Bir Sistemin Kaybettiği İnsan

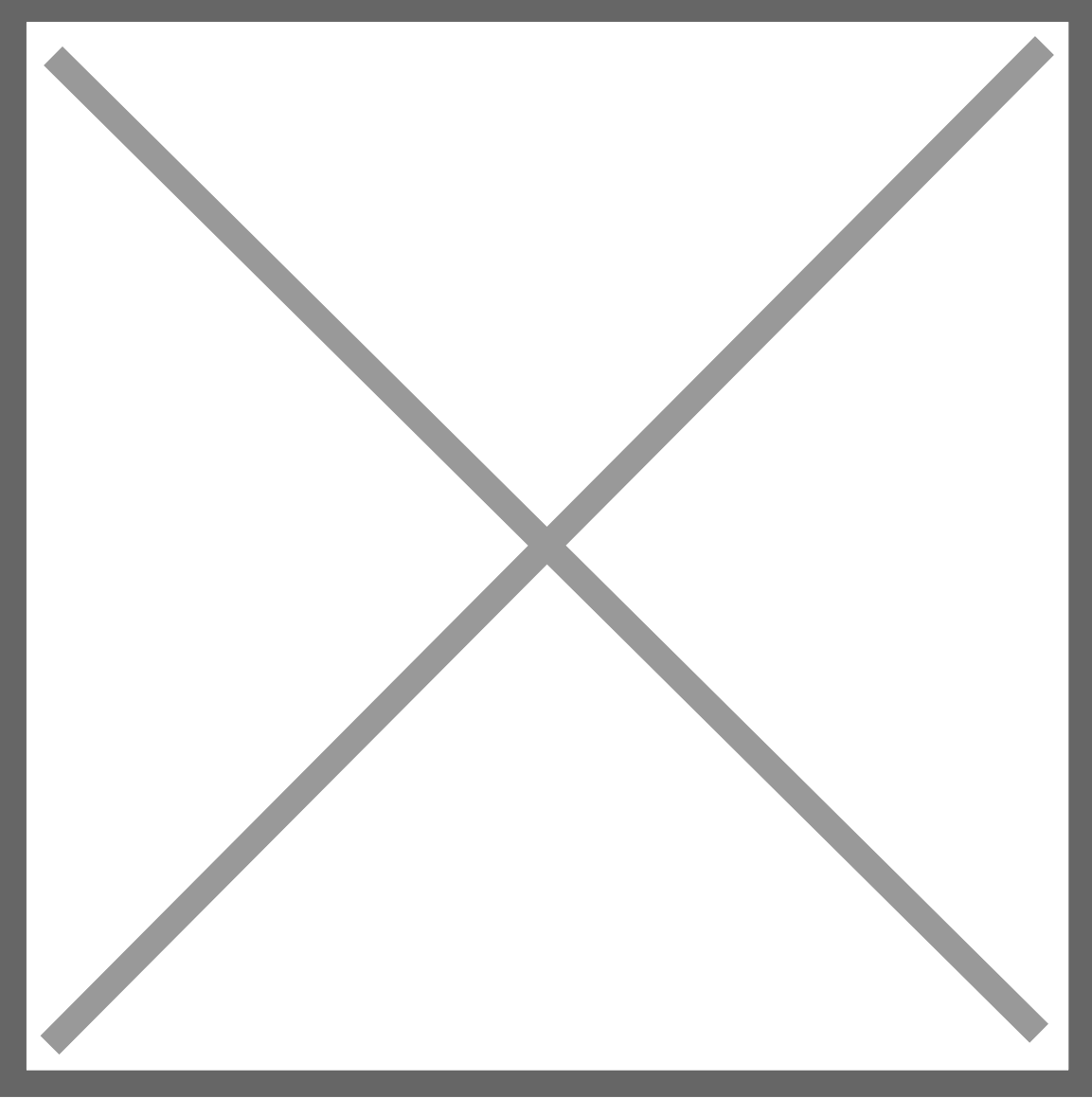
Hayatları

Sadece geçtiğimiz yıl, bir yıllık süre içerisinde 100.000 kişi ABD'de uyuşturucu kullanımına bağlı aşırı kullanma (çoğunluğu opioid) sebebiyle hayatını kaybetti. Bu aşağı yukarı her gün 274 kişinin ölmesi anlamına geliyor. Bu, bir sene içerisinde araba kazaları, HIV ve silah şiddeti sebebiyle ölenlerin toplamından daha fazlası anlamına geliyor.

Bu rakamın büyüklüğünü canlandırmak için maç günü dolmuş büyük bir stadyum düşünün. Ancak bu sefer tezahürat eden taraftarlar yerine her koltukta çürüyen bir ceset düşünün. Yeğeninize veya kuzeninize benzeyen vücutlar ve yüzler düşünün. Aileleri, hayalleri ve potansiyelleri olan insanlar. Yaşamları mahvolmuş, bu sistem tarafından gözden çıkartılmış ve ölüme terk edilmiş insanlar.

Şimdi bu stadyumdan on tane daha düşünün; sevdiğiniz insanların, komşularınızın, öğretmenlerinizin ve hiç tanımadığınız insanların vücutları bunlar. 1996'dan bugüne opioid epidemisinde bir milyon insan öldü. Ve bugün sadece ABD'de 3 milyon insan opioid bağımlılığıyla mücadele yürütüyor; yaşamak için mücadele ediyorlar veya ölümün eşliğindedeler.

Bu ölümcül bir epidemi olarak tanımlandı, kamu sağlığı krizi olarak tanımlandı ancak hakim güçler tarafından hiçbir zaman tanımlandığı şekliyle çözülmedi.

Bu stadyumun sevdiğinizlerin, komşularınızın, öğretmenlerinizin ve asla tanımayacağınız diğerlerinin cesetleriyle 10 kez dolduğunu bir hayal edin. 1996 yılından bu yana, opioid salgınında bir milyon hayat kaybedildi.

COVID-19 pandemisiyle birlikte; güçlü bir opioid olan fentanilin daha sık kullanılması, destek gruplarından uzaklaşma, depresyon gibi mental sağlık sorunlarının yeniden canlanması, depresmesi ve alevlenmesi gibi faktörlerle birlikte bu ölü sayısı ciddi bir artışa geçti.

Uyuşturucu bağımlılığından etkilenen insanlar şefkate ve bakıma ihtiyaç duyan, gereksiz acılar ve ızdıraplara neden olan bir sistemin ellerine düşmüş gerçek insanlardır. Bu insanlar sistemin bir kenara ittiği, başarısızlık olarak gördüğü ve kelimenin tam anlamıyla insan atığı olarak iskartaya çıkarttığı gerçek insanlardır. Bu kapitalist-emperyalist sistem opioid epidemisini başlatan ve harlayan şeyin ta kendisidir ve şu an da bu epideminin bitmesinin önünde bir engel olarak durmaktadır.

Opioid Epidemisi Nasıl Başladı?

ABD'nin opioid epidemisinin bir startı var: Purdue İlaç.

ABD Adalet Departmanının 2020 Ekim raporu şöyle yazıyordu:

“Purdue, açgözlülük ve yasaların çiğnenmesi ile parayı hastalarının sağlığı ve refahının önüne koymuştur...” Purdue İlaç şirketi ikinci sınıf (class II) ve hayli bağımlılık etkisi olan OxyContin isimli narkotiği “daha az bağımlı edici” etiketiyle piyasaya sürdü ve kullananların sadece %1'inin bağımlı olduğunu söyledi. Bu hatalı öncül OxyContin'in “zaman salınımlı” olduğu ve aşırı kullanımı caydırarak morfin gibi diğer opioidlerin öforik etkilerine neden olmadığıyla birleşti. Bunu destekleyen hiçbir bilimsel kanıt veya çalışma yoktu: Aksine araştırmalar OxyContin'in etkililik ve güvenlik konularında diğer opioidler ile karşılaştırılabilir olduğunu söylüyordu.

Purdue agresif bir pazarlama kampanyası ve vahşi satış teknikleriyle bu ilacı olabildiğince çok doktorun reçete listelerine koydu, ve bunu yine söylemek gerekirse bu ilacın neredeyse zararsız “mucize” bir ilaç olduğunu söyleyerek yaptı. Bu ilaçlar kasti olarak kömür madenciliğinin yapıldığı kentlerdeki doktorlara pazarlandı; buralardaki eziyetli fiziksel emek çoğu zaman kronik ağrı ve sakatlanmalara neden oluyor. Ancak işin gerçek tarafı “daha az bağımlı edici” veya “hiç bağımlı etmeyen” ifadelerinin koca bir yalan olması bir kenara OxyContin morfinden iki kat daha güçlü bir ilaçtı, bu Purdue İlaç tarafından karartıldı. Bu yalan sunum tehlikeli bir durum

yarattı, potansiyel aşırı opioid kullanımı katlanırken ilacın satışı fırladı, OxyContin'in reçetelenmesi müthiş bir reklam ve promosyon kampanyasıyla fonlandı. Ve yine belirtelim, bütün bunlar yalanlara ve sadece karı maksimize etmeye dayanıyordu.

OxyContin'in 1996 yılında piyasaya sürülmesinden bu yana milyonlarca reçete yazıldı. İlaça bağımlı olduklarını gören insanların bazıları eğer yapabilirlerse tedavi almaya çalıştı. Pek çok aşırı kullanma olud-çoğu ölümlerle sonuçlandı. OxyContin'in tanıtımıyla gelen yıkımın kamusal olarak anlaşılması ile beraber opioid bağımlılığının kontrol altına alınması, düzeltilmesi ve aşırı kullanımdan ölümün önüne geçilmesi için farklı eyaletler eyalet bazında önlemler aldı. Ancak bu durum da zaten bağımlı hale gelen pek çok insanın OxyContin, Vicodin gibi diğer opioidlere eczanelerden erişimleri kesilince yoksunluk semptomlarıyla başa çıkabilmek için daha ucuz ve erişilebilir uyuşturuculara (örneğin eroin) yönelmesine yol açtı. Fentanil-eroinen 50 kat, morfinden 100 kat daha güçlü, eroin bağımlılarının aramadıkları bir sentetik opioid- uyuşturucu tacirleri ve uyuşturucu üreticileri tarafından eroinin yerini alması için daha çok kullanılmaya başlandı; böylece uyuşturucunun nüfuzu ve karı artacaktı. Fentanil 2021 yılında kazara yaşanan aşırı kullanım ölümlerinde beklenmeyen bir ileri eğri yarattı.

Bu Sadece Purdue Değil, Bütün Bu Lanet Sistem!

Purdue, soyut bir şekilde "açgözlülük" ile motive olmuş bir "ayrık otu" değildir. Her ne kadar Purdue şirketinin eylemleri gerçekten de manyakça, soğuk, hesaplanmış ve insan hayatını hiçe sayan eylemler olsa da Purdue bu oyunu kapitalist sistemin kitabına göre oynadı ve iyi oynadı. İnsanların hayatta kalmak için birbirlerine karşı mücadele ettikleri sermaye blokları ve kapitalistlerin birbirlerine karşı rekabet ettiği, büyüdükleri veya yok oldukları bir cehennem çukurunun standartlarında Purdue kazandı. Bu sistem insan hayatının bu derece değersiz olmaya zorlandığı bir sistemdir. Purdue bunun eksepsiyonel bir örneğidir ancak yalnız da değildir. Geçtiğimiz günlerde başka bir ilaç üreticisi olan Teva Farmakoloji'de opioid üretimi, satışı ve dağıtımındaki rolü nedeniyle yargı karşısına çıktı. Genel olarak yargılanan bütün şirketler mahkemeye çıkmadan önce belirli antlaşmaları kabul etmişlerdi.

2020 yılında Purdue ilaç, bağımlılık yaratan ağrıkesici pazarladığı gerekçesiyle kendisine karşı olan suçlamalarını kabul etti ve aşağı yukarı 8.3 milyar dolar tazminat ödedi. Ancak bütün

bunlar yıllar boyunca Purdue'nin açtığı hasarın aydınlığa çıkartılması için verilen mücadelenin sonucunda oldu. İlacın "mucize" olarak pazarlanıp piyasaya sürülmesinden kısa süre sonra, 1997 yılında yerel hükümetler dava açmaya başladılar. Ancak buna rağmen ABD Gıda ve İlaç İdaresi (FDA) suç ortaklığı yaptı, başka tarafa baktılar veya pek çok durumda FDA için çalışanların Purdue'den geldiği ortaya çıktı. ABD devletinin kurumlarının Purdue ve diğer şirketleri yıllar boyunca süren kayıtsızlık ve bazen açık suç ortaklığı neticesinde neden durdurdukları bir diğer makalenin konusu olacaktır.

Bu kapitalizm sistemi, bu epideminin yollarına taş döşedi. Sistemin işleyişi kelimenin tam anlamıyla uyuşturucu için bir pazar oluşturdu. "Opioid epidemisinden" çok daha önce ABD devletinin kurumları taş kokainin (daha sonra "uyuşturucuya karşı savaş" olacak) Siyahi ve Latino mahallelerine sokulmasında, ilk olarak 1960'larda Siyahilerin Kurtuluşu ve devrimci gençlik hareketlerine karşı istihbarat temelli daha sonra 1980'lerde Nikaragua'da şiddetli Kontraların beslenmesi için suç ortaklığı etti. Dahası bu sistem insanları gündelik hayatın içerisinde öğütüldükleri ve birbirleriyle olan antagonistik ilişkilerinde kaçma arzusu yaratan dinamiklere zorluyor. Bütün bunlar kapitalistlerin "rekabet et veya bat", "genişle veya öl" mottosuna dayandıkları bir ekonomik sistemin sonucu oluyor. İlk sırada kar var, insan hayatı ise en son kaygı duyulacak şey.